

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 106

7.11.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (ძირითად ტერიტორიაზე 5000 კუბ.მ. მოცულობის 5 ცალი ნავთობპროდუქტების საცავი რეზერვუარის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტი)

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. ბათუმი, მაიაკოვსკის ქუჩა N 4

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 18.09.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: თ. გორდელაძე, შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ გარემოსდაცვითი მმართველი

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ მიერ წარმოდგენილია, ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (ძირითად ტერიტორიაზე 5000 კუბ.მ. მოცულობის 5 ცალი ნავთობპროდუქტების საცავი რეზერვუარის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტი) სკოპინგის ანგარიში.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტექნოლოგიურ ინფრასტრუქტურასა და მის ექსპლუატაციასთან დაკავშირებით 2009 წლის 30 იანვარს გაცემულია №12 ეკოლოგიურ ექსპერტიზის დასკვნა. ამასთან „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად მიმდინარე წლის 27 აგვისტოს პროექტთან დაკავშირებით გაიცა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N 2-822 ბრძანება (შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის საქმიანობაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ).

აღსანიშნავია, რომ შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საწარმოს ძირითად ტერიტორიაზე, ნედლი ნავთობისა და მაზუტის უბანზე 4 ახალ 20 000მ³ მოცულობის ნავთობის შესანახ რეზერვუარებზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ 2012 წლის 16 იანვრის გაცემულია №4 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა. აგრეთვე 2012 წლის 20 მარტს გაცემულია N15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების უტილიზაციის და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტის გაწმენდის ბაზა) მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ საწარმოს ძირითად ტერიტორიაზე (ს/კ - 05.29.16.015) გეგმავს 5000 მ³ მოცულობის 5 ცალი ნათელი ნავთობპროდუქტების საცავის მშენებლობას და ექსპლუატაციას. წარმოდგენილი SHP ფაილებისა და საკადასტრო კოდის მიხედვით იდენტიფიცირებული საპროექტო ტერიტორიის ჩრდ.-აღმოსავლეთით ფიქსირდება დასახლებული ზონა. საპროექტო ტერიტორიიდან პირდაპირი მანძილი აღნიშნულ დასახლებამდე შეადგენს დაახლოებით 190 მ-ს.

სკოპინგის ანგარიშში განხილული საპროექტო ტერიტორიის ალტერნატივის ანალიზის მიხედვით მიწის ნაკვეთის სამშენებლოდ შერჩევის დროს გათვალისწინებული იქნა ახალი რეზერვუარების აირგამყვანი მილსადენების და ტექნოლოგიური მილსადენების მიერთების იოლი შესაძლებლობა არსებულ აირგამათანაბრებელ სისტემასთან და ტექნოლოგიურ ინფრასტრუქტურასთან.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით ახალი საცავების აშენების აუცილებლობა გამოიწვია საწარმოო უბნის „ბენზინისა და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგურის“ (შემდეგში - ნავთის უბანი) ტერიტორიაზე არსებული ძველი რეზერვუარების ფაქტიურად ამორტიზირებულმა მდგომარეობამ. აღნიშნული ძველი რეზერვუარები განლაგებულია ძირითადი ტერიტორიის მიმდებარედ (ს/კ - 05.29.10.013), რომელიც 2019 წლის სექტემბრიდან, არაუგვიანეს 2020 წლის პირველი კვარტლის ბოლომდე, უნდა დაექვემდებაროს დემონტაჟს. სადემონტაჟო სამუშაოები განხორციელდება შემდეგი თანმიმდევრობით: მილსადენების, მეტალოკონსტრუქციების და მოწყობილობების დემონტაჟი; ვერტიკალური ფოლადის შენადული რეზერვუარების დემონტაჟი; ნაგებობების დემონტაჟი; სამშენებლო ნარჩენების მოედნიდან გატანა; ტერიტორიის კეთილმოწყობა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით სადემონტაჟო სამუშაოების დროს უზრუნველყოფილი იქნება ხმაურისაგან და ჰაერის დამტკვრით დაბინძურებისგან დაცვის ღონისძიებები.

პროექტით გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურის მშენებლობის ძირითადი ღონისძიებები მოიცავს: 5000 მ³ მოცულობის 5 ახალი საცავის მშენებლობას და რეზერვუარების აღჭურვას ტექნოლოგიური, ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის, ქაფის, კანალიზაციის და აირგამყვანი მილსადენების სისტემებით; №5 სარკინიგზო ესტაკადის ტექნიკურ გადაიარაღებას, რომელიც გულისხმობს: ნათელი ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის ტექნოლოგიური მილსადენების და მთავარი კოლექტორის მონტაჟს; ვაგონცისტერნების მომსახურების მოძრავი პლატფორმების აღჭურვას მომსახურე პერსონალის უსაფრთხოების მიზნით გადასასვლელი ბაქნებით; სარკინიგზო ესტაკადების აღჭურვას სპეციალური საპერმეტიზაციო სარქველებით (აღსანიშნავია რომ სარკინიგზო ესტაკადაზე ვაგონცისტერნებში ნავთობპროდუქტების ჩასხმის დროს ვაგონცისტერნებს დაეხურება სპეციალური დგარები, რომელიც გაერთიანდება აირგამყვანი მილსადენებით და მიუერთდება არსებულ აირგამათანაბრებელი მილსადენების სისტემას და შემდეგ ნახშირწყალბადოვანი აირების გაწმენდის სარეკუპერაციო დანადგარს); აგრეთვე ნათელი ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის სატუმბო სადგურისათვის ფარდულის მშენებლობას და ნავთის უბნიდან დემონტირებული 4 სატუმბო დანადგარის მონტაჟს.

პროექტით გათვალისწინებულია სტაციონარულ (ფიქსირებულ) სახურავიანი რეზერვუარების მშენებლობა. რეზერვუარები აღიჭურვება სასუნთქი და დამცავი სარქველებით, სიფონური ონკანებით, საწმენდი მოწყობილობით, ჩასასვლელი, (სინათლის, სამონტაჟო და საზომი) ლუქებით, კონტროლისა და ავტომატიზაციის ხელსაწყოებით, სახურავზე - მომსახურების მოედნებით, ასასვლელი კიბეებით, ნავთობპროდუქტის დონის გაზომვის და გადასვების საწინააღმდეგო მოწყობილობით. პროექტით გათვალისწინებულია თითოეულ რეზერვუარში ნავთობის ავარიული დონის კონტროლის დუბლირება. დამონტაჟდება რეზერვუარების ელექტროამძრავიანი საკვალთები, აგრეთვე ქაფით ხანძარქრობის ავტომატიზირებული სისტემა, გათვალისწინებული იქნება ქაფის მიწოდების ხელით მართვით დუბლირებაც. რეზერვუარის ზომებია: დიამეტრი - 20,92 მ, სიმაღლე - 15 მ. რეზერვუარები შემოიღობება ბეტონის კედლით. რეზერვუარების გარშემო მოწყობა შიდასაწარმოო გზები. 5 ახალი 5000 მ³ მოცულობის რეზერვუარის პარკის კომპლექსში, გათვალისწინებულია აგრეთვე: რეზერვუარებში ნავთობპროდუქტების მიწოდების და რეზერვუარებიდან ნავთობპროდუქტების გამყვანი მილსადენები; საწმენდი მილსადენები; აირგამათანაბრებელი სისტემის მილსადენები; შიდა საუბნო და შიდასაწარმოო გადატუმბვისათვის საჭირო მილსადენები. ახალი 5x5000 მ³ მოცულობის

ნავთობპროდუქტების რეზერვუარების ხანძარქრობისათვის გამოყენებული იქნება არსებული ხანძარქრობის სისტემა. ხანძარქრობის და რეზერვუარების წყლით გაგრილებისთვის გამოყენებული იქნება არსებული სატუმბი სადგური. ტექნოლოგიური და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის წყლის მიწოდება არსებული ტექნიკური-ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების რგოლური სისტემიდან განხორციელდება. ძირითადი სამუშაოების დაწყებამდე, გათვალისწინებულია მეხდაცვის ანძების მონტაჟი საპროექტო ობიექტების მოედნების გარშემო. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების მიმდინარეობის დროს სანიაღვრე წყლების არინებისთვის გათვალისწინებული იქნება დროებითი მილსადენებით წყლის ორგანიზებულად გაყვანა და საწარმოს არსებულ საკანალიზაციო ქსელში ჩართვა. ექსპლუატაციის ეტაპისთვის გათვალისწინებული იქნება საწარმო-სანიაღვრე და სასაქონლო წყლების გაყვანისთვის კანალიზაციის სისტემების მოწყობა, რომელიც მიუერთდება ცენტრალურ ნავთობდამჭერს გასაწმენდად.

პროექტის მიხედვით 5 ახალი რეზერვუარი მიუერთდება ნახშირწყალბადოვანი აირების სარეკუპერაციო დანადგარის არსებულ სისტემას აირგამათანაბრებელი მილსადენების სისტემის საშუალებით. ახალ 5 რეზერვუართან ერთად, არსებულ აირგამათანაბრებელ სისტემაში გაერთიანებული იქნება ნავთის და ბენზინის მიღების და გადატვირთვის სადგურის №№ 161, 162, 163, 164 და №№1, 3, 55, 56, 58, 60 რეზერვუარები. აირგამათანაბრებელი სისტემიდან რეზერვუარებიდან გამოყოფილი აირები სარეკუპერაციო დანადგარში იქნება მიწოდებული. საიდანაც, გაწმენდილი აირები ვენტილატორის საშუალებით ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა D=500მმ და H=36,7მ მილიდან. აირგამათანაბრებელი სისტემის მილსადენები დაბალ და მაღალ საყრდენებზე მიწის ზემოთ იქნება გაყვანილი.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საწარმოო კომპლექსი ტერიტორიულად განლაგებულია ქ. ბათუმში და 85,3105 ჰექტარი ფართობი უკავია. საწარმოს ძირითადი საქმიანობაა ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღების, შენახვის და გადატვირთვის ოპერაციები (საზღვაო, სარკინიგზო და საავტომობილო ტრანსპორტის საშუალებით). ბათუმის ნავთობტერმინალი წლის განმავლობაში მუშაობს 24 საათიან რეჟიმში. ნავთობტერმინალის საწარმოო ობიექტები განთავსებულია ერთმანეთისაგან ტერიტორიულად დაშორებულ 5 მიწის ნაკვეთზე: მაიაკოვსკის ქუჩის გასწვრივ არსებულ მონაკვეთზე - **ძირითადი ტერიტორია**, ვოლსკის ქუჩის გასწვრივ არსებულ მონაკვეთზე, სოფელ კაპრემუში არსებულ მიწის ნაკვეთზე, ყოფილი ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის ტერიტორიის მიმდებარედ და ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში. **ძირითად ტერიტორიაზე** განლაგებულია მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო, დიზელის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური, აგრეთვე დამხმარე ინფრასტრუქტურა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით ბათუმის ნავთობტერმინალის სარეზერვუარო პარკების შემადგენლობაში შედის: დიზელის საწვავის და ნავთის მიღება-გადატვირთვის სადგური (დიზელის უბანი) - 14 რეზერვუარი; ნავთისა და ავტობენზინის მიღება-გადატვირთვის სადგური (ნავთის უბანი) - 16 რეზერვუარი; მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო (მუქი ნავთობპროდუქტების და მაზუთის უბანი) - 32 რეზერვუარი; ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „ხოლოდნაია სლობოდა“ (ხოლოდნაია სლობოდას უბანი) - 11 რეზერვუარი; ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „კაპრემუში“ (კაპრემუშის უბანი) - 17 რეზერვუარი; იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (ნავთობბაზის უბანი) - 17 რეზერვუარი; თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგური (თხევადი გაზის უბანი) - 25 რეზერვუარი.

წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ტერმინალის საწარმოო ობიექტებისა და სარეზერვუარო პარკების არსებული მდგომარეობა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის დახასიათება.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ კომპლექსში შემავალი ტერიტორიული უბნები და მათი საწარმოო პროფილებია: 1) მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო (ძირითადი ტერიტორია) დიზელის საწვავის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური, (დიზელის უბანი) - ნედლი ნავთობის, ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების, ასევე მაზუთის ჩამოცლა ვაგონ-ცისტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში ჩასატვირთად. 2) ნავთის და ავტობენზინის მიღების და გადატვირთვის სადგური (ნავთის უბანი) - ბენზინის, ნავთის ჩამოცლა ვაგონ-ცისტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში. 3) ძირითადი ტერიტორია შპს „Vibro Diagnostik FZE“-ს 3 x 12 000 მ³ რეზერვუარი - მაზუთის ჩამოცლა ვაგონ-ცისტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში. 4) ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „ხოლოდნაია სლობოდა“ (ხოლოდნაია სლობოდას უბანი) - ნედლი ნავთობის დროებითი შენახვა რეზერვუარების პარკში და რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში. 5) ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „კაპრემუმი“ (კაპრემუმის უბანი) - ნედლი ნავთობის დროებითი შენახვა რეზერვუარების პარკში და რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში. 6) შპს „სიგმატიქსის“ სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმო - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ნავთობშლამების გაუვნებელყოფა (ინსინერაცია) ინსინერატორში. აგრეთვე ამავე უბანზეა თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგურის და ნავთობშლამების განთავსების საცავები. 7) ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და დატვირთვის საამქრო (ნავმისადგომების უბანი) - ნედლი ნავთობის, ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების, მაზუთის, თხევადი გაზის ჩატვირთვა ტანკერებში და გადმოტვირთვა ტანკერებიდან. 10) ტექნოლოგიური ტრანსპორტის და სპეცტექნიკის უბანი - საწარმოს ავტოტრანსპორტის ტექნიკური მომსახურება. 11) იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (დასახელება ნავთობბაზა) - ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების მიღება და გაცემა, ჩატვირთვა ტანკერებში. 12) შპს „Vibro Diagnostik FZE“-ს 10 400 მ³ ტევადობის სარეზერვუარო პარკი - ბენზინის, დიზელის საწვავის იმპორტი - მიღება ტანკერებიდან რეზერვუარებში, ჩატვირთვა ვაგონცისტერნებში და ავტოცისტერნებში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საწარმოს გააჩნია კარგად განვითარებული ტექნოლოგიური მილსადენების სისტემა. აღნიშნულის საშუალებით ხორციელდება სარკინიგზო ესტაკადებიდან მიღებული ნავთობპროდუქტების გადატვირთვა რეზერვუარებში და რეზერვუარებიდან ტანკერებში ან პირიქით. მილსადენების სისტემის საშუალებით შესაძლებელია ერთდროულად 4 ნავმისადგომზე მდგომ ტანკერში სხვადასხვა ნავთობპროდუქტის რეზერვუარებიდან ჩატვირთვა ან რეზერვუარებში გადმოტვირთვა. ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და დატვირთვის უბანი მოიცავს 4 ნავმისადგომს: გარელუზიანი (უზაპირო) ნავმისადგომი (CBM); №1 ნავმისადგომი; №2 ნავმისადგომი; №3 ნავმისადგომი. ნავმისადგომების უბანზე განთავსებულია სანიაღვრე და საწარმოო ჩამდინარე წყლების შეგროვების და ნორმატიული გაწმენდის ტექნოლოგიური სისტემები.

ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის ოპერაციები მოიცავს შემდეგ პროცესებს: ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების მიღება სარკინიგზო ესტაკადებზე (გაზომვა, სასაქონლო და საბაჟო დოკუმენტაციის გაფორმება და ა.შ.); ნავთობისა და

ნავთობპროდუქტების ჩამოცლა ვაგონცისტერნებიდან და მიწოდება სარეზერვუარო პარკებში; სარეზერვუარო პარკებში ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების სატანკერო მოცულობის დაგროვება (მიღება, გაზომვები, სასაქონლო და საბაჟო დოკუმენტაციის გაფორმება და ა.შ.); სარეზერვუარო პარკებში ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების დროებითი შენახვა; სარეზერვუარო პარკებიდან ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების გადატვირთვა ტანკერებში; ტანკერებიდან ნავთობპროდუქტების გადატვირთვა რეზერვუარებში და შემდეგ ვაგონცისტერნებში.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტექნოლოგიურ ინფრასტრუქტურულ ობიექტებზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება ქ. ბათუმის ცენტრალური წყალსადენის ქსელიდან ხორციელდება (წელიწადში მოხმარებული წყლის რაოდენობა 64 000 - 75 000 მ³). საწარმოს ტექნიკური წყლით მომარაგება მდინარე კუბასწყალზე და სოფელ კაპრეშუმის უსახელო დელეზე მოწყობილი საკუთარი წყალმიღები ნაგებობებიდან ხორციელდება. ტექნიკური წყალი გამოიყენება საწარმოო და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის (350 000 მ³/წელ). ახალი რეზერვუარების მშენებლობის დროს მოსალოდნელია ტექნიკური წყლის მოხმარების მომატება.

ნედლი ნავთობის და მაზუთის უბნის სარეზერვუარო პარკში წარმოქმნილი საწარმოო და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლები, შიდა საუბნო კანალიზაციის ღია არხების, თვითდენითი და წნევიანი მილსადენების საშუალებით ორგანიზებულად გროვდება და მიეწოდება ცენტრალურ ნავთობდამჭერს (ნავთობდამჭერი წარმოადგენს გამდინარე ტიპის, ორსექციან, სამკამერეან ნაგებობას). ცენტრალურ ნავთობდამჭერში, ამჟამად მიეწოდება, მაზუთისა და ნედლი ნავთობის უბნის, დიზელის უბნის, და ნავთის უბნის, ლოკალურ ნავთობდამჭერებში შუალედურად გაწმენდილი საწარმოო-სანიაღვრე და სადრენაჟო ჩამდინარე წყლები (2300 მ³/სთ). ცენტრალურ ნავთობდამჭერში მიეწოდება აგრეთვე მდინარე ბარცხანას გასწვრივ არსებული შესაბამისი სადრენაჟო სისტემიდან გადატუმბული ისტორიულად დაბინძურებული გრუნტის წყლებიც. ნავთობდამჭერში ბუფერული დაგროვების და ლოკალური გაწმენდის შემდეგ, საწარმოო-სანიაღვრე ჩამდინარე წყლები გადაიტუმბება ნავმისადგომების უბნის გამწმენდ ნაგებობებზე. ნავთობპროდუქტებისაგან და შეწონილი ნაწილაკებისაგან გაწმენდილი ჩამდინარე წყალი მიეწოდება ნავმისადგომების უბნის გამწმენდ ნაგებობებს (ბალასტური და ლიალური წყლების გამწმენდ ნაგებობებზე), საიდანაც გადაიტუმბება საბოლოო - ნორმატიულად გასაწმენდად და შემდეგ, სიღრმისეული მილსადენით ჩაეშვება ზღვაში. ახალი რეზერვუარების მშენებლობის და ექსპლუატაციის დროს მოსალოდნელია ჩამდინარე საწარმოო წყლების რაოდენობის მომატება.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა მოეწყო 2019 წლის 10 ოქტომბერს ქალაქ ბათუმის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, აგრეთვე ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვაზე, ასევე სკოპინგის ანგარიშის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაინტერესებული საზოგადოების მხრიდან შენიშვნები/მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის არსებული საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - არსებული და დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის და ტექნოლოგიური ციკლის, ასევე ურთიერთკავშირის აღწერა;
 - ნავთობტერმინალის ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა (დაგეგმილი და არსებული უბნები);
 - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა საწარმოო უბნების მიხედვით (ერთიანი ცხრილის სახით);
 - სარეზერვუარო პარკების დეტალური აღწერა შესაბამისი თანდართული სქემით;
 - საპროექტო ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
 - 5 საპროექტო რეზერვუარისთვის განკუთვნილი ტერიტორიის Shp ფაილები, GPS კოორდინატები;
 - ტერმინალის გენერალური გეგმა;
 - საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (ფოტო მასალა) მდებარეობის მითითებით, მდინარემდე, შავი ზღვის სანაპირო ზოლამდე, უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, საწარმოს განთავსების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - ტექნოლოგიური ციკლის ჰერმეტიულობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
 - აირგამათანაბრებელი სისტემის შესახებ ინფორმაცია;
 - სარეკუპერაციო დანადგარის შესახებ ინფორმაცია;
 - ნავმისადგომების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (ყველა ტექნოლოგიური ოპერაციის აღწერით);
 - ნავთობის გადატვირთვისთვის დადგენილი მოცულობითი სიჩქარის ნორმების შესახებ ინფორმაცია;
 - ტერმინალის ტერიტორიაზე არსებული რკინიგზის, რკინიგზის ჩიხების შესახებ ინფორმაცია (თანდართული სქემატური ნახაზები);
 - №5 სარკინიგზო ესტაკადის ტექნიკური გადაიარაღების აღწერა;
 - საპროექტო საკომპრესორო-სატუმბი სადგურების დეტალური აღწერა;

- გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით ტერიტორიის შესაბამისი მოპირკეთების საკითხი (ჰიდროსაიზოლაციო ფენის აღწერა);
- სარეზერვუარო პარკის შემოზღვრვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის საკითხები;
- სარეზერვუარო პარკის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე და საწარმოო წყლების მართვის საკითხები;
- გამწმენდი მოწყობილობების (ნავთობდამჭერი ან სხვ.) დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი; პარამეტრები; გამწმენდის ეფექტურობა);
- ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლების შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია რეზერვუარების გაგრილებისთვის გამოყენებული წყლის შესახებ (გამოყენებული წყლის მართვის საკითხები);
- საპროექტო რეზერვუარებთან მეხამრიდების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- სადემონტაჟო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (დემონტირებული მასალის მართვისა და ტერიტორიის კეთილმოწყობის საკითხები);
- ტერმინალის ტერიტორიაზე ექსპლუატაციაში მყოფი და ამორტიზებული რეზერვუარების შესახებ ინფორმაცია;
- 2012 წლის 16 იანვრის გაცემულია №4 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული 4 ახალი 20 000მ³ მოცულობის რეზერვუარის მშენებლობა-ექსპლუატაციის შესახებ ინფორმაცია არსებული რეალობის გათვალისწინებით (ამასთან შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ მიერ აღნიშნული დასკვნის საფუძველზე განხორციელებული საქმიანობის და შესაბამისი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია);
- 2012 წლის 20 მარტს გაცემული N15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია (არსებული რეალური მდგომარეობის გათვალისწინებით);
- შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერიტორიებზე იჯარით გადაცემული ტექნოლოგიური უბნების შესახებ ინფორმაცია (ამასთან მოიჯარეთა საქმიანობის აღწერა);
- მდინარე კუბისწყალიდან და კაპრემუმის უსახელო ღელედან წყალაღების პირობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, მიღება-გაცემის დეტალური აღწერა;
- ნარჩენების დასაწყობების ადგილები და მათი მართვის აღწერა;
- დაღვრილი ნავთობპროდუქტების მართვის საკითხები დეტალურად;
- **ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნავთობშლამების მართვის საკითხები დეტალურად** (ნავთობშლამების ინსინერაციის და ინსინერაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის (ფერფლის) მართვის საკითხები);
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნისა და მართვის საკითხები;
- წარმოქმნილი ფუჭი ქანების მართვის საკითხები;

4.1 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა: რელიეფი (გეომორფოლოგია), გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა, სეისმური პირობები, ჰიდროგეოლოგიური პირობები, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება: ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, საშიში გეოლოგიური პროცესების (მათი არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით.

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა. ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლის ობიექტზე, ზედაპირული წყლების ობიექტების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ჩამდინარე წყლებთან ერთად ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების (ზ.დ.ჩ) პროექტი წარმოდგენილი ცვლილების გათვალისწინებით;
- სადემონტაჟო სამუშაოების დროს გარემოს სახვადასხვა კომპონენტებზე შესაძლო ზემოქმედების განსაზღვრა და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების/შერბილების კონკრეტული ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება, როგორც ახალი 5 რეზერვუარის მოწყობის და დაგეგმილი სადემონტაჟო სამუშაოების დროს აგრეთვე ტერმინალის ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- განისაზღვროს ნიადაგის/გრუნტის ზედაპირული ფენის დაბინძურების მაღალი რისკის უბნები, შემუშავდეს დაბინძურებისაგან დაცვის შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა;
- ზემოქმედება შავი ზღვის სანაპირო ზოლზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- კუმულაციური ზემოქმედება. საქმიანობის განხორციელების ზონაში არსებული ობიექტების ემისიების, საანგარიშო წერტილების განსაზღვრა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- შემარბილებელი ღონისძიებების კონკრეტული გეგმა 5 საპროექტო რეზერვუარის მშენებლობისა და ტერმინალის ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის კონკრეტული გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

❖ 2009 წლის 30 იანვარს გაცემული №12, 2012 წლის 16 იანვრის №4, აგრეთვე 2012 წლის 20 მარტს გაცემულია N15 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნებით

განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ ან მათი შესრულების შეუძლებლობის შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) დეტალური ინფორმაცია. ამასთან 2009 წლის 30 იანვარს გაცემულ №12 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებულ საქმიანობაზე პირობების შესრულების მიზნით განსაზღვრული გონივრული ვადების შესრულების შესახებ ინფორმაცია.

- ❖ წარმოდგენილი გზშ-ის ანგარიში საპროექტო ცვლილების გარდა უნდა მოიცავდეს არსებული რეალობის გათვალისწინებით ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის და ტექნოლოგიური უბნების შესახებ ერთიან, დეტალურ ინფორმაციას და დეტალურ შეფასებას, სადაც აღწერილი და შეფასებული იქნება ნავთობპროდუქტების საცავი რეზერვუარების ექსპლუატაციის შესახებ ტერმინალის საქმიანობის აღწერა.
- ❖ გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ტერმინალის მიმდინარე საქმიანობის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (ძირითად ტერიტორიაზე 5000 კუბ.მ. მოცულობის 5 ცალი ნავთობპროდუქტების საცავი რეზერვუარის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტი) **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.